

بررسی نقش برانجیر مصرفی و تعیین مناسبترین زمان گرده‌افشانی در کمیت و کیفیت انجیر تولیدی استان کرمانشاه ابوالحسن حاجی امیری^۱، غلامرضا رستمی^۲

۱- مرکز تحقیقات کشاورزی کرمانشاه

۲- مدیریت ترویج سازمان کشاورزی کرمانشاه

با توجه به اهمیت اقتصادی درختان انجیر در بعضی از مناطق تولیدی استان کرمانشاه به نظر می‌رسد؛ یکی از عوامل محدود کننده تولید عدم شناخت باغداران از نحوه بارآوری درختان انجیر موجود در منطقه است. بطوریکه برخی از ارقام برای بارآوری و تولید محصول مناسب نیاز به زنبور گرده‌افشان (*Blastophaga psenes*) دارند. با انجام طرح حاضر در سه منطقه از باغات انجیر "ریجاب، پیران و خانقاه" در استان کرمانشاه مشخص گردید. که محصول تابستانه دو رقم تجارتمی و غالب منطقه بنامهای "شام و منجیفی" نیاز به گرده‌افشانی داشته و زمان گرده‌افشانی و بردهی آنها متفاوت است. زمان گرده‌افشانی در انجیر عامل مهمی است؛ بطوریکه رقم منجیفی به گرده‌افشانی بیشتری نیاز داشته و زمان گرده‌افشانی آن یک هفته تا ده روز با رقم شام متفاوت است. زمان مناسب گرده‌افشانی بر روی دو رقم شام و منجیفی اواسط خرداد تا اوایل تیرماه می‌باشد؛ که با در نظر گرفتن تغییرات درجه حرارت در یک منطقه و در سالهای مختلف زمان مناسب گرده‌افشانی می‌تواند تغییر کند. که رنگ کلاله انجیر خوراکی، رگه برجسته روی پوست میوه و همچنین قطر میوه حدود یک سانتی متر (اندازه‌بین نخود تا فندق) در انجیر خوراکی می‌تواند راهنمای خوبی برای زمان مناسب انجام گرده‌افشانی در مناطق مختلف باشد. و مقدار بر مورد نیاز در هر مرحله گرده‌افشانی و برای هر اصله درخت بارور حدود ۴۰ عدد میوه بر یا معادل نیم کیلوگرم می‌باشد. که این مقدار بسته به سن درخت و قدرت باروری درخت قابل افزایش است. همچنین زمان گرده‌افشانی انجیرهای خوراکی در مناطق اجرای طرح بترتیب از منطقه گرم پیران تا ریجاب و بالاخره خانقاه در شهرستان پاپوه هر یک با یک هفته اختلاف قابل انجام است. با انجام دو مرحله گرده‌افشانی و بردهی در این طرح به فاصله ده روز عملکرد درختان مورد نظر از لحاظ کمی و کیفی در مقایسه با شاهد بمیزان ۶۰ درصد افزایش نشان داد. باید دقت نمود که در زمان قرار دادن میوه‌های انجیر بر در داخل درختان انجیر خوراکی، انجیر بر مورد استفاده از لارو مگس انجیر (*Carpolanchaea Aristella*) عاری بوده تا بدین وسیله از انتقال آفت مگس انجیر به درون باغات خود جلوگیری نمود.